

ATT LEVA

i Sverige förr och nu

Innehållsförteckning

Kapitel	Sid
Vi lär oss historia	4
1. "Jag visste inte att svenskar har utvandrat!"	7
2. "Hur kunde svensk militär skjuta arbetare?"	15
3. "Så teven kom på 1950-talet?"	23
4. "Det är tryggt att bo i Sverige"	33
5. "Många saker blir bättre och bättre i världen."	43
6. "På det ena eller andra sättet är vi ändå svenskar allihop!"	53
Bildförteckning och källförteckning	64

Kapitel 3

"Så teven kom på 1950-talet?"

FAKTA

Sverige på 1940- och 1950-talen

Kommer du ihåg att det var två världskrig under början av 1900-talet?

I många länder blev städer och fabriker förstörda av bomber.

Sverige var inte med i krigen.

Därför kunde svenska industrier sälja varor till andra länder som behövde bygga upp allt som förstörts i krigen.

Det gjorde att Sverige fick en bra ekonomi.

Trots politikernas idé om folkhemmet bodde många fortfarande trångt och behövde hämta sitt vatten ute på gården. Nu när Sverige blev rikare började det bli möjligt att göra livet bättre för svenskarna.

På 1940- och 1950-talen byggdes nya bostäder med rinnande vatten och toaletter inomhus.

Föräldrar fick barnbidrag för att ha råd med saker till sina barn och pensionärer fick rätt till en pension de kunde leva på.

*Arbetare i en fabrik på 1950-talet.
De svenska industrierna tjänade mycket pengar efter världskrigen.*

Lektion med Anna

Anina: Vad är barnbidrag för något?

Anna: Det är pengar som föräldrar får varje månad, för att lättare ha råd att köpa kläder och sånt som deras barn behöver.

Bob: Får föräldrar fortfarande barnbidrag?

Anna: Ja, de får en summa varje månad, för varje barn de har.

Otto: Vad bra! Varifrån kommer pengarna?

Anna: Alla som jobbar i Sverige betalar skatt.
En del av skattepengarna används för att hjälpa alla att ha råd med viktiga saker.
Mat och kläder till sina barn. Skola. Sjukvård och mediciner.

Elle: Kommer vi att betala skatt?

Anna: Ja, när ni är vuxna och jobbar så kommer ni att göra det.

Anina: Vad bra för barnen att deras föräldrar fick barnbidrag på 1950-talet!

Anna: Ja. Och så hände en helt annan sak som nog många barn tyckte var bra: på 1950-talet dök världens starkaste tjej upp i de svenska bokhyllorna. Hon hade röda flätor, en liten apa och en vit häst med svarta prickar. Hennes kompisar hette Tommy och Annika.
Vet ni vad hon heter?

FAKTA

Arbetskraftsinvandring

Efter världskrigen var många länder fattiga. Men Sverige hade bra ekonomi och det fanns många lediga jobb.

Därför flyttade många till Sverige från andra länder för att få jobb. Det kallas för arbetskraftsinvandring.

Så här såg det ut inne på en av de första svenska pizzeriorna.

De flesta som flyttade till Sverige kom från Finland, Italien och ett land som hette Jugoslavien. Invandringen var bra för Sveriges ekonomi. Industrierna tjänade mer pengar när fler kunde jobba för dem.

Det blev fler människor i Sverige som pratade olika språk, hade olika traditioner och åt olika slags mat. Visste du till exempel att pizza kommer från Italien? Sveriges första pizzerior startades av invandrare från Italien.

En del svenskar tyckte pizza var en konstig maträtt. I en stor svensk tidning kallades pizzan för "en utländsk pannkaka".

– Hur kan man äta något som inte ens går att uttala? frågade en svensk författare som hette Moa Martinson.

DISKUTERA TILLSAMMANS

- Varför var arbetskraftsinvandringen bra för Sveriges ekonomi?
- Vad gillar ni att äta? Varifrån kommer maträtterna ni gillar?
- Gillar ni att prova ny slags mat som ni aldrig ätit förut?

FAKTA

Judar i Sverige

Judar är ett folk från Mellanöstern som har religionen judendom.

Det har bott judar i Sverige länge men de första judarna som kom hit fick inte bosätta sig här om de inte blev kristna.

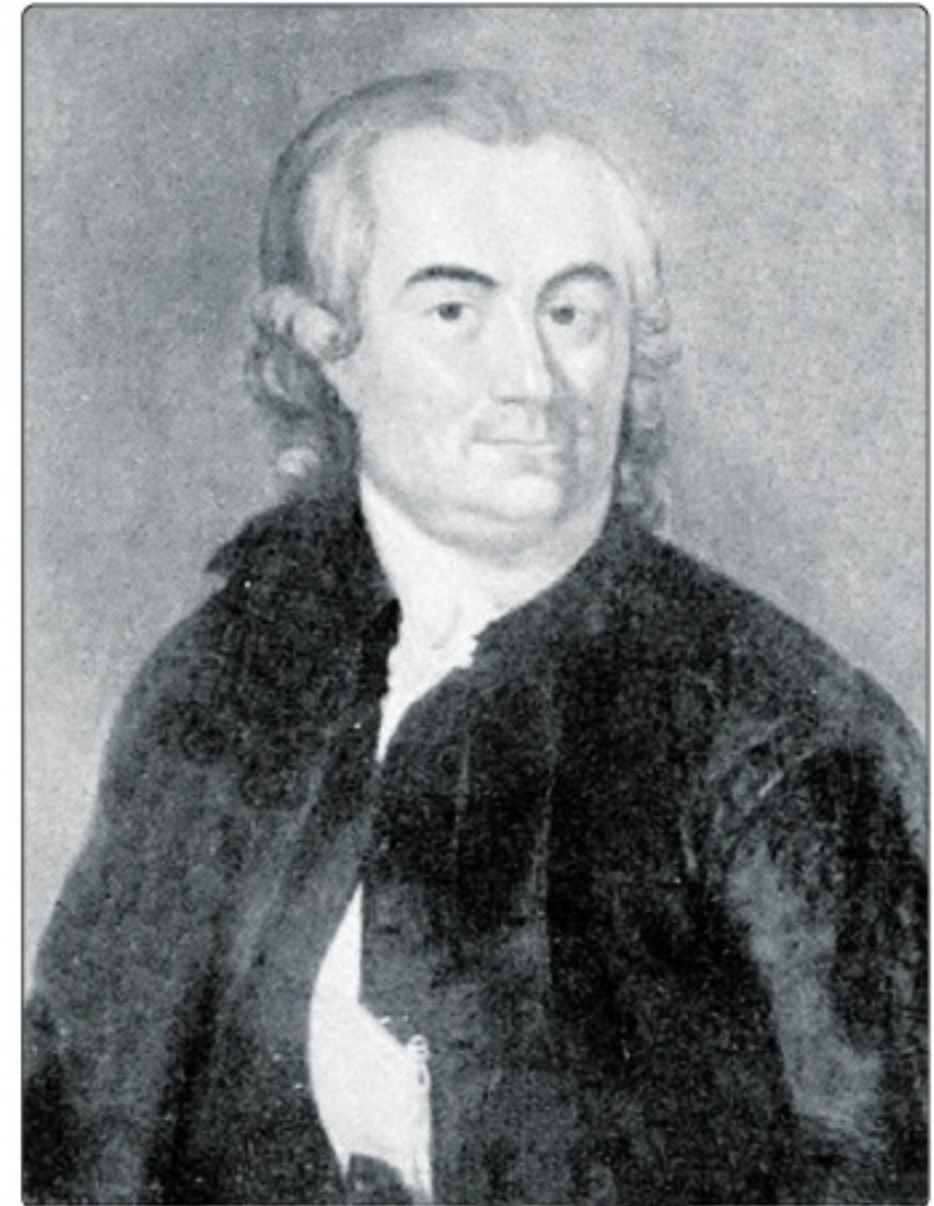
I slutet av 1700-talet bad den svenska militären en judisk man som hette Aaron Isaac att komma till Sverige.

Han var en duktig hantverkare, och en officer i den svenska armén ville ha hans hjälp.

Aaron Isaac fick grunda den första judiska församlingen i Sverige. Det betyder att judar fick öppna en synagoga och ses och be till gud. Judarnas heliga hus kallas för synagoga, precis som de kristnas heliga hus kallas för kyrka.

Under det andra världskriget styrdes Tyskland av nazister. De ville döda alla judar. Många judar flydde till andra länder, bland annat till Sverige.

I dag finns det ungefär tjugo tusen judar i Sverige. Judarnas språk kallas för jiddisch, och judiska barn har rätt att lära sig det i skolan.

Aaron Isaac grundade den första judiska församlingen i Sverige.

En skulptur till minne av de judar som dödades av nazister i Tyskland. Den står vid synagogan i Stockholm.